

Spotkanie informacyjne

Obszar: Uczenie się i nauczanie

Fundusz Pomocowy dla Organizacji Pozarządowych oraz Inicjatyw Obywatelskich 2022-23

Program Polsko-Amerykańskiej Fundacji
Wolności prowadzony we współpracy z
Fundacją Edukacja dla Demokracji.

Jego celem jest pomoc organizacjom i
grupom znajdującym się w wyjątkowo
trudnej sytuacji, wynikającej z pandemii.

Cele Funduszu Pomocowego

- Wsparcie inicjatyw obywatelskich podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz łagodzenia lub przeciwdziałania skutkom negatywnego wpływu pandemii COVID-19 w obszarze edukacji i rozwoju społecznego dzieci i młodzieży z mniejszych miejscowości, a także ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji pozarządowych i pomoc w przystosowaniu do pracy w warunkach pandemii i po jej zakończeniu poprzez wzmocnienie ich zasobów kadrowych.

OBSZAR: Zwiększenie skuteczności **uczenia się i nauczania uczniów w trakcie edukacji przedszkolnej i szkolnej prowadzonej w formie zdalnej, hybrydowej oraz stacjonarnej**

**ROZWÓJ
KOMPETENCJI
DYDAKTYCZNYCH I
WYCHOWAWCZYCH
NAUCZYCIELI**

**OPRACOWANIE
ZASOBÓW
DYDAKTYCZNYCH DO
PROWADZENIA
INTERAKTYWNYCH ZAJĘĆ
I STACJONARNYCH LEKCJI**

Uczenie się jako proces i kompetencja

Uczenie się

Uczenie się to proces, który jest nieodłącznym elementem rozwoju oraz źródłem satysfakcji i spełnienia. To także złożona kompetencja, która determinuje sukcesy w życiu osobistym i zawodowym przez całe życie. Jej brak rodzi frustrację oraz zwiększa nierówności społeczne.

Uczenie się przebiega w 3 fazach:

- **kodowanie**, czyli celowe zapamiętywanie,
- **konsolidacja**, czyli przechowywanie, integrowanie i przebudowywanie pamięci,
- **przywoływanie**, czyli uzyskanie dostępu do informacji w razie potrzeby.

Skuteczne uczenie się wymaga:

- **zwiększania motywacji,**
- **wzmacniania pamięci,**
- **współpracy**
- **sprzyjających warunków.**

10 WNIOSKÓW dotyczących uczenia się

Głębokie przemyślenie treści do nauki pozwala uczniom utrzymać koncentrację, zapamiętywać i nadawać znaczenie temu, czego się uczą.

Stawianie wyzwań o pożądaną trudności pomaga każdemu uczniowi w pełni wykorzystać swój potencjał.

Ćwiczenia w przywoływaniu wiedzy wzmacniają pamięć i pomagają uczniom elastycznie stosować to, czego wcześniej się nauczyli.

Otoczenie - od temperatury po oświetlenie - może mieć wpływ na naukę.

Uczenie się wymaga wysiłku, refleksji, udoskonalania sposobów uczenia się oraz przyzwolenia na popełnianie błędów.

Dobre samopoczucie uczniów, odżywianie, sen i ćwiczenia mają wpływ na uczenie się.

kodowanie

przywoływanie

Uczenie się we współpracy jest doświadczeniem edukacyjnym, które poprzez interakcje w grupie zachęca do głębszego przetwarzania wiedzy i angażuje "społeczny mózg".

Rozłożenie nauki w czasie i przeplatanie treści wzmacnia uczenie się.

przechowywanie

Uczniowie są bardziej zmotywowani do nauki, gdy rozumieją cel tego, czego się uczą, mają poczucie autonomii i są zainteresowani tematem.

Uczniowie uczą się lepiej, kiedy mają poczucie bezpieczeństwa i przynależności do grupy.

Institute for Applied
Neuroscience

Digital Promise
Accelerating Innovation in Education

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

**Jakie formy
doskonalenia
i wsparcia
nauczycieli
i szkoły
sprawdzają się
w CEO?**

Przykłady z CEO

- warsztaty dla indywidualnych nauczycieli i dla rad pedagogicznych
- długoterminowe wsparcie wychowawców (kursy internetowe, mentoring, webinaria i szkolenia online)
- webinaria tematyczne z praktykami i ekspertami
- zamknięte grupy wsparcia dla dyrektorów
- konferencje sieciujące (międzyszkolne)
- konferencje upowszechniające organizowane przez szkoły
- praca asystenta / opiekuna z całą szkołą; mentoring nauczyciela
- bezpośredni mentoring z uczniami
- lekcje online dla uczniów
- wsparcie niezwiązane bezpośrednio z dydaktyką - wzmacniająca np. kompetencje interpersonalne, dbająca o dobrostan)

Przykłady z CEO

- realizacja projektów społecznych przez młodzież z Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii i Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych w programie Oby Młodzież. Zespoły projektowe pracują pod opieką mentorki i mentora - kluczowy czynnik sukcesu w programie - mentoring może być z nauczycielem/nauczycielką;
- metoda projektu społecznego - jako wspieranie kompetencji społecznych i kompetencji uczenia się, rozwija również poczucie zaangażowania i odpowiedzialności

**Skąd wiemy,
jakie są
potrzeby?**

Źródła wiedzy

Działania badawcze w okresie 2020-21:

- ewaluacje wewnętrzne programów i projektów oraz bezpośrednie kontakty ze szkołą,
- badania realizowane przez środowiska akademickie (Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu),
- badania realizowane przez NGO (Centrum Cyfrowe, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Fundacja Szkoła z klasą, Fundacja Orange, Polskie Towarzystwo Edukacji Medialnej, Polskie Stowarzyszenie im. J. Korczaka, Instytut Profilaktyki Zintegrowanej, Centrum Edukacji Obywatelskiej),
- badania firm na rynku edukacyjnym (Librus, E-koreptycje.net).

Obszary wiedzy

- dostęp do sprzętu, oprogramowania i łącza internetowego
- kompetencje cyfrowe uczniów i nauczycieli
- **doskonalenie zawodowe nauczycieli**
- realizacja podstawy programowej
- **formy pracy, metody nauczania i oceniania**
- zarządzanie szkołą
- wsparcie szkół
- **relacje między nauczycielami a uczniami**
- **relacje między nauczycielami**
- rola rodziców w zdalnej edukacji
- kondycja psychiczna uczniów i nauczycieli
- nierówności edukacyjne
- plusy i minusy zdalnej edukacji

**Co dziś jest
kluczowe?**

Co dla nas dziś wynika z badań?

- Wciąż kluczowe jest dostosowanie narzędzi do efektywnego połączenia zdalnych i tradycyjnych metod nauczania (hybrydowe nauczanie).
- Poszukiwane są rozwiązania dot. dostosowania strategii oceniania uczniów dostosowane do nowej rzeczywistości ale też wiedzy o tym, co wpływa na uczenie się.
- Ważne są aspekty wychowawcze: izolacja, komunikacja, motywacja, zarządzanie emocjami, samoregulacja.
- Trzeba popularyzować metody oparte na wiedzy dot. procesów uczenia się.
- Nie wiedza specjalistyczna zwiększa skuteczność nauczania nauczycieli a relacje, informacja zwrotna, uczenie się we współpracy.
- **Ważny jest dostosowanie wsparcia do aktualnych potrzeb, kontekstu (społecznego, politycznego, globalnego).**

Co dla nas dziś wynika z badań?

Za **najbardziej adekwatne formy wsparcia** nauczyciele uznali w 2021 roku:

- webinary - 85%
- szkolenia online - 74%
- gry (do wykorzystania w pracy dydaktycznej) - 66%
- filmy (do wykorzystania w pracy dydaktycznej) - 63%
- przykłady eksperymentów (wo wykorzystania w pracy dydaktycznej) - 54%
- kursy internetowe - 47%
- kursy online - 47%
- zadania do realizacji z uczniami - 43%
- wsparcie wzajemne, wymiana doświadczeń uczestników - 39%
- konferencje - 31%
- warsztaty dla indywidualnych nauczycieli - 31%
- warsztaty dla rad pedagogicznych - 27%
- doradztwo dla szkół, rad pedagogicznych - 17%
- wsparcie mentora - 15% i coaching - 12%

- Nauczyciele chętniej wybierają **wsparcie krótkie**, akcyjne, pozwalające na mniejsze zaangażowanie.

Co dla nas dziś wynika z badań?

- **konkretne obszary wsparcia ucznia:**

- umiejętności komunikacyjne
- samoregulacja
- kompetencje (społeczno-emocjonalne, krytyczne myślenie, współpracy)
- **motywacja**
- wytrwałość
- samodzielne uczenie się
- poczucie własnej wartości

- **konkretne obszary wsparcia nauczyciela:**

- wypalenie zawodowe
- kształcenie kompetencji
- współpraca
- autorefleksja nad własnym warsztatem pracy
- sposoby monitorowania postępów ucznia (w tym ocenianie)
- tematy: uczenie się, bieżąca tematyka (Ukraina!), wsparcie psychologiczne dziecka
- współpraca z rodzicami

Co dla nas dziś wynika z badań?

Wyzwaniem dla wielu nauczycieli i nauczycielek jest zmniejszone zaangażowanie i motywacja do działania uczniów.

Przekłada się to na zaangażowanie na lekcjach oraz w jakiejkolwiek aktywności dodatkowe.

Potrzebne są działania, które pomagają:

- budować **poczucie bezpieczeństwa i przynależności** na poziomie klasy i szkoły - umiejętność rozmawiania, współpracy, podejmowania decyzji,
- **wzmacniać poczucie sprawstwa** poprzez umożliwianie uczniom i uczennicom doświadczenia udanego działania i wspólnego podejmowania decyzji,
- wspierać nauczycieli w wykorzystywaniu metod włączających, dających podmiotowość i wpływ.

Wnioski z raportu o współpracy szkół z NGO

Główne **bariery we współpracy** zgłaszane przez szkoły:

- ograniczenia komunikacyjne, niedokładne informacje
- przeciążenie systemu edukacji, w szczególności dyrektorów i nauczycieli
- ograniczone zaufanie

Obecnie widzimy również:

- spadek poczucia sensu i motywacji N do podejmowania dodatkowych działań
- obawy związane z nowelizacją prawa oświatowego

Wnioski z raportu o współpracy szkół z NGO

Rekomendacje odnośnie współpracy szkół i NGO:

- myślenie i komunikowanie jasnych korzyści dla nauczyciela i szkoły
- maksymalne odbiurokratyzowanie, minimalizowanie formalności
- wsparcie mentora dla szkoły w kwestiach trudniejszych, formalnych, merytorycznych
- referencje od organu prowadzącego, większych instytucji
- bezpłatność i bezkosztowość działań

Działania w szkołach w obliczu tzw. “lex Czarnek”

- nowelizacji podlegają wszelkie działania polegające na prowadzeniu “zajęć z uczniami” przez przedstawicieli organizacji - znacznie dłuższa i trudniejsza ścieżka;
- żeby ułatwić szkołom udział w miarę możliwości w najbliższym czasie skupiamy się na takich działaniach, które wspierają bezpośrednio nauczycieli lub wspierają uczniów poza zakresem działania szkoły;
- korzystanie przez szkołę z materiałów dostarczonych przez organizację, udział młodzieży w aktywnościach pozaszkolnych proponowanych przez organizację.

Jak ułatwić szkołom udział?

- możliwe **wczesne informowanie o ofercie**, w przypadku działań zakładających prowadzenie działań z uczniami szkoły musi poinformować kuratorium 2 MIESIĄCE przed rozpoczęciem zajęć;
- w przypadku zajęć prowadzonych z uczniami - dostarczenie szkole **kompletu dokumentów** (program zajęć wraz z materiałami) oraz pakiet przystępnych informacji dla rady pedagogicznej i rodziców zaangażowanych uczniów o projekcie;
- komunikacja z dyrekcją na wszystkich etapach realizacji działań
- pokazywanie związku programu z realizacją podstawy programowej i innych kluczowych dokumentów.

O Centrum Edukacji Obywatelskiej

Centrum Edukacji Obywatelskiej to największa edukacyjna organizacja pozarządowa w Polsce. Przy jej wsparciu nauczycielki i nauczyciele wprowadzają do szkoły metody nauczania i tematy, dzięki którym uczennice i uczniowie angażują się w swoją edukację i lepiej radzą sobie z wyzwaniami współczesnego świata.

Prowadzimy programy, które rozwijają wiarę we własne możliwości, otwartość oraz krytyczne myślenie, uczą współpracy i odpowiedzialności, zachęcają do zaangażowania w życie publiczne i działania na rzecz innych.

Proponowane rozwiązania opieramy na ponad 27-letnim doświadczeniu, wiedzy eksperckiej i współpracy z praktykami. Z naszego wsparcia korzysta około 40 tysięcy nauczycieli, nauczycielek oraz dyrektorów i dyrektorek z prawie 10 000 szkół z całej Polski.

www.ceo.org.pl

Pytania

O co jeszcze
chciałbym/chciałabym
zapytać w związku z
przygotowanym przez
siebie wnioskiem do
Funduszu Pomocowego?

**Fundusz
Pomocowy**

Dziękujemy!

Michał Tragarz
Sylwia Żmijewska-Kwirąg
z Centrum Edukacji
Obywatelskiej